

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUESTIO MEDICO - CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè disputanda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo primo
mensis Februarii, Anno Domini M. DCC. LX.*

M. FLORENTIO - CAROLO BELLOT,
Professore Regio & utriusque Pharmacix Professore,
Doctore Medico, Præsidente.

Utrum, in Cancro Belladonna usus tum internus, tum externus?

I.

ELIX qui potuit morborum agnoscere causas; ille enim, ait Hippocrates, * ad curandum sufficit, qui ad cognoscendum sufficit: sed inter varias quas idem morbus habere potest origines, veram ipsius causam detegere, res aliquando maximè ardua. Quod quidem intellexerunt qui innumera quæ corporis œconomiam alterare valent meditati sunt. Judicium acre, accuratior historiæ morborum notitia, perfecta ægrorum temperamenti cognitio, vix sufficiunt quibuldam in casibus

* Lib. de arte,

A

2

ut vitetur error. Non mirum igitur; si ad ægrum vocatus prudens Medicus, aliquandò sapienter hæsitare videatur, antequàm instantem morbum judicet, ipsius medelam proponat. Artis difficultates cognoscit ille & probitari consulens efficacia tantum vult præscribere medicamenta: cur ergò omnia in promptu exponere aggreditur temera medicastri garrulitas, & obvium statim proponere non dubitat remedium? pericula nescit vir insipiens, vel si rei momentum noscat, fucum facere tantùm desiderat.

Qui artis medicæ incrementum promovere sincerè studuerunt, viri de humanitate benè meriti, ægritudinum nostrarum fontes deregere, summo studio allaborarunt. Doctis illorum lucubrationibus perfectam plerorumque morborum noticiam debemus, verùm in referendis quorundam causis illos incassum laborasse, fateri non erubescimus. Plurimorum enim causæ vix cognoscuntur, vel si notæ sint ipsarum agendi modum penitus ignoramus. Indè certè inventa vox illa *virus* quæ parùm, si aliquid, significare videtur. Si enim per illam ut à nemine negari potest intelligatur quædam in humoribus depravatio, cur de cæteris morbis in quibus fluida peccare videntur non dicitur quòd à *viru* quodam oriuntur? Cur tui veneræ, variolis, scorbuto, scrophulis, cancro quasi proprium illud *virus*. Si maligni quid per ipsum exprimi dicatur, cur illis ægritudinum speciebus in quibus malignitas quædam agnoscitur non adaptata fuit vox illa? Hanc in nostrâ de cancro disputatione omittere non dubitamus, & dum horrendi morbi remedium proponimus, ipsius efficacitatem non demonstrabimus, probando fictitio *viru* insensam esse ejus naturam, sed ostendendo per ipsum, morbi symptomata placari, causam destrui.

I I.

TUMOR durus, figuræ irregularis, coloris plùs vel minùs lividi, venis dilatatis & nigricantibus circumdatus, tuberculis variis prominens, doloris acuti sensum exhibens, cancer vocatur. Quandiu in statu mox descripto manet, occultus dicitur. Si verò hujus cutis lucida, glabra apparere incipiat, apex prominere & rubescere videatur, deindè paulò post rumpatur, labia ulceris tunc facti, retorquantur, tumida & callosa fiant, fundus, carnes fungosas offerat, liquorem ploret seroso-limphaticum, fuscum, vel subflavum, odore foetidissimum, acerrimum, vicinas partes erodentem, cancer apertus nuncupatur. Huic in dies nova superveniunt symptomata; valis erosio copiosius funditur cruor, frequentes à vivo dolore excitantur convulsiones, terra miasmata ex ulcere exhalantia odoratus sensum obtundunt, calli in aure oborti auditum lædunt, tandem febris lenta, alvi fluxus, & lipothimix frequentes vicinam mortem prænuntiant. Nulla terè datur corporis humani pars quæ cancro sedem præbere non possit; in genere tamen partes quæ acuto sensu donantur, vel à limphâ irrorantur frequentius occupat.

Si carcinomatis causas omnes remotas annumerare tentaremus, eas referre deberemus omnes quæ scirro producendo aptæ sunt. Cancer enim in primo statu aliud est quam scirrus dolorificus. Quidquid poterit scirrosæ materiæ, acrimoniam, motum, communicare, cancerosam illam reddet. Nata inflammatio pessimam hanc inducere valet mutationem. Tunc enim humoribus velociùs motis rumpi possunt vasa, liquida effunduntur, circulationi non ampliùs subdita putredinem contrahunt, & ex natâ putredine cancri symptomata sat faciliè deducuntur. Motum autem & acrimoniam congestis humoribus communicabunt alimenta præva indolis, calida præsertim & irritantia nimis, medicamenta temerè exhibita, acribus aer & impuris particulis infectus, exercitia vehementiora, vigiliæ diutiùs protractæ, vitæ genus, & evacuationes variù generis sup-

pressæ. Sæpißimè cessante menstruali fluxu oritur cancer, aliquando à parentibus transmittitur infelix ad morbum istum dispositio. De causis externis ut potè frequentissimis multa haberemus dicenda; insidit ictus, compressiones imprudenter factæ, topica imprimis præposterè applicata, triste de quo agimus invehunt infortunium.

I I I.

QUICUMQUE caneri naturam satis perspectam habebit, is sequentes indicationes ad hunc morbum curandum adimplendas esse non dubitabit. Diximus inflammationem carcinomatis comitem esse, talia ergo præscribi debent medicamenta quæ huic sedandæ sint apta. Inflammationem præcessit infarctus, obstructio, scirrhus; proderunt igitur quæ materiem impactam solvere, humorum circulationem liberiores reddere poterunt. Dolor denique maximè urens qui perferentur gravissima potest producere mala, æconomiam animalem summopere pervertere valet; illa ergo requirit remedia quæ nervorum sensum sopire possunt. Quæcumque igitur medicamenta fundentem, anodinam, antiphlogisticam vim obtinebunt, illa efficacissima in morbi cancerosi curatione censeari poterunt. Si autem tale obtineatur pharmacum quod supraddictas virtutes omnes possideat, per illud omne tolleretur punitum.

I V.

BELLADONA, solanum furiosum, solanum maniacum, verba sunt sinoni-
ma quæ plantam quamdam indigenam, propè Cantiliacum * crescentem designant. Ejus rami ad altitudinem duorum cubitorum ascendere solent, cylindricam habent figuram & pollicis crassitiem aliquando æmulantur. Folia Solano hortensi satis similia, verum mollia magis, hirsutiora & ampliora. Præstantiori gaudere virtute cæteris plantæ partibus censetur; inde ad canceri curationem anteponi solent. Non nostro debetur sæculo Belladonæ proprietatum cognitio. Galenus apud Fuschium (a) ipsam ulcera maligna & depaupercentia curare affirmat; Avicenna referente Mathæo Fabro (b) succum plantæ istius commendat veluti peculiare antidotum canceri tam exulcerati quàm non exulcerati. Idem asserunt Tagaultius (c) & Dondus (d) Tragus (e) non solum perhibet succum miscei unguentis variis, sed etiam intus assumi posse contendit. Dioscorides virtutem narcoticam & anodinam agnoverat & hanc negare non potuerunt qui de viribus plantarum post ipsum scripserunt; contradixisset experientia. Ægyptii, Referente prospero Alpino (f) Belladonam sæpißimè tam intus quàm extus exhibent, tum ad somnum conciliandum, tum ad inflammationes placandas. Indi, si Bontio (g) fides, solano nostro utuntur frequentissimè & censent ipsum hepatis & cæteris visceribus refrigerium præstare. Aqua solani pota juxta Heurnium (h) internas inflammationes sistit, Raius, Tournefortius, Geoffroy Belladonam laudant veluti topicum præstantissimum contra tumores inflammatorios. Quod emollientiempius virtutem spectat, neminem habemus refragantem. Folia mucagine plena non possunt non emollire. Præterea Auctores omnes jam citati & multi alii in hac parte militant pro nobis. Omnes Belladonam emollientem & resolutivam dicunt. Virtus illa resolutiva fat facile à narcoticâ deduci potest. Nemo enim nescit narcotica remedia insensibilem augere transpirationem; quomodo autem huic secretioni favere possent, nisi humores attenuare valerent? Attenuationem illam fieri censemus per principium quoddam refinoso-vaporosum, cujus existentia in plantis classis istius analyti demonstratur.

Argumentum non omittimus ex analogiâ desumptum, plantæ omnes quæ ad belladonæ familiam referuntur, laudantur ab Auctoribus qui de materiâ medicinali scripserunt, tanquam medicamenta optimè resolventia & inflammatorios tumores summopere lenientia. Solani species omnes, Mandragora, Hiosciamus, Nicotiana

* Chantilli.

- (a) Hist. Strip. c. 264.
- (b) Hist. Strichnom. p. 44.
- (c) Inst. Chir. l. 4. c. 15. & l. 3. c. 19.
- (d) De remed. Chir. pass.
- (e) Hist. plant. l. 1. c. 101.
- (f) De plant. Ægypt. c. 42.
- (g) Ind. Meth. Med.
- (h) Med. ad prax.

summo cum successu adhibentur in phlegmonibus & cæteris tumorum speciebus;
 Allegatis autoritatibus suffragatur experientia. Dominus Lamberghen Medicus Groningensis exulceratum carcinoma intra octodecim menses per infusionem Belladonæ foliorum interiùs sumptam sanavit. Nuperrimè in Galloprovinciâ Dominus Darluc Medicus inveterati abdominalis scirri, ejusdem remediï auxilio, resolutionem operatus est. Denique hujus medicamenti efficacitatem tentare non omiserunt istius Scholæ magistri & illam quàm plures experti sunt,
 V.

QUIBUS medicamenta quæ non proposuerunt respuere mos est, audio dicentes: remedium non admittemus quod ex venenorum classe depromptum est. Eheu viri nimium prudentes! talem nunquamne ad morbos debellandos præscribitis substantiam quæ ex se venenatam habeat naturam? Censetis-ne ex medicamentorum classe exulare debere Tartarum emeticum, præparata Mercurialia, Cantharides, Opium & innumera alia quæ licet in se toxica sint admirandos tamen producant effectus in morborum curatione cum à prudenti Medico administrantur? Verùm, instant: supradictorum remedium veram noscimus dosim. Nùm ignoratur Belladonæ dosis? Consulantur libri qui de ipsâ tractant. Audiantur Medici tum extranei qui in semetipsos Belladonæ proprietates experiri ausi sunt, tum Parisienses qui omnia civium saluti utilia adhibere studiosissimi, Belladonam non sine successu administrarunt. Nova insuper tententur experimenta. Sic innotescant Belladonæ natura, virtus, & ipsam adhibendi modus. Qui hos suscipere labores dedignabuntur, convitiis saltem parcant, (ne de ipsis summo cum jure dicatur *Quæcumque ignorant blasphemant*,) & sequenti non adferantur conclusioni.

Ergò in cancro Belladonæ usus tum internus, tum externus;

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Ludovicus Alleaume, Militarium Nosocomiorum ad Regis exercitum nuper Medicus.

M. Martinus Nougex.

M. Petrus-Antonius Lepy,

M. Claudius-Franciscus Grandclas, Eques, Stanislaus Poloniarum Regis, Lotharingæ & Barri Ducis Consiliarius & Medicus.

M. Ludovicus-Alexander Ger-vaise, Chirurgiæ Professor.

M. Franciscus Pouffe,

M. Joannes-Franciscus Clemens Morand, Eques, Regii Medicorum Nanceianorum Collegii Socius honorarius, & Regiâ Scientiarum Academiâ Parisiensi.

M. Ambrosius Hoffy,

M. Camillus Falconet, Salubris Consilii Regii Socius, & Regiâ Numismatum Academiâ.

Proponebat Parisiis CESAR COSTE, Arelatensis, Doctor Medicus Avenionensis., Saluberimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Thæseos Author, A. R. S. H. 1760. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viuæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Med. Typographi, 1760.